

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 23.11.2007
KOM(2007) 739 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET
SAMT EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN**

i enlighet med artikel 5 i direktiv 2000/84/EG om bestämmelser beträffande sommartid

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	BAKGRUND TILL EU-LAGSTIFTNINGEN.....	3
2.	Sammanfattning av kommissionens genomgång av följderna av sommartiden	4
3.	Sammanfattning av de uppgifter som medlemsstaterna har lämnat in om följderna av sommartiden.....	5
3.1.	Medlemsstaternas synpunkter på det nuvarande systemet.....	5
3.2.	Hur påverkas de ekonomiska sektorer som berörs mest?	5
3.3.	Nya undersökningar	6
3.4.	Vad tycker EU-medborgarna?.....	7
4.	Slutsatser	8

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET SAMT EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

i enlighet med artikel 5 i direktiv 2000/84/EG om bestämmelser beträffande sommartid

(Text av betydelse för EES)

BAKGRUND

Direktivet om bestämmelser beträffande sommartid¹ antogs gemensamt av rådet och Europaparlamentet den 19 januari 2001.

I artikel 5 i direktivet föreskrivs att kommissionen ska överlämna en rapport till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén om hur bestämmelserna i direktivet påverkar de berörda sektorerna. I artikel 5 anges också att rapporten ska upprättas på grundval av de uppgifter som medlemsstaterna har överlämnat till kommissionen senast den 30 april 2007.

Genom detta meddelande tillhandahålls den rapport som krävs enligt artikel 5 i direktiv 2000/84/EG.

1. BAKGRUND TILL EU-LAGSTIFTNINGEN

De flesta medlemsstaterna införde sommartid under 1970-talet, men vissa medlemsstater hade redan tidigare börjat tillämpa systemet under perioder av olika längd.

I det *första direktivet om sommartid*, dvs. rådets direktiv 80/737/EEG av den 22 juli 1980, som trädde i kraft 1981, fastställdes endast ett gemensamt datum för när sommartiden skulle börja. I efterföljande direktiv fastställdes ett gemensamt startdatum, dvs. den sista söndagen i mars och två slutdatum, dvs. den sista söndagen i september för medlemsstaterna på kontinenten respektive den fjärde söndagen i oktober för Förenade kungariket och Irland. Situationen förblev oförändrad fram tills att man antog Europaparlamentets och rådets sjunde direktiv 94/21/EG av den 30 maj 1994, då det i detta för första gången fastställdes ett gemensamt slutdatum, dvs. den sista söndagen i oktober, som skulle tillämpas från och med 1996. Sexton år efter det att det första direktivet antogs blev det slutligen möjligt att harmonisera datumen. Genom Europaparlamentets och rådets åttonde direktiv 97/44/EG² av den 22 juli 1997 förlängs bestämmelserna i det sjunde direktivet under en fyraårsperiod (från och med 1998 till och med 2001).

Det nu gällande direktivet innebär, till skillnad från de tidigare direktiven, att bestämmelserna i det åttonde direktivet förlängs på obestämd tid. Som anges i direktivet krävs det en stabil och långsiktig tidsplanering för att vissa sektorer ska kunna fungera väl. Det anges dessutom att tillämpningen av direktivet bör följas upp genom en rapport från kommissionen.

¹ EGT L 31, 2.2.2001, s. 21.

² EGT L 206, 1.8.1997, s. 62.

2. SAMMANFATTNING AV KOMMISSIONENS GENOMGÅNG AV FÖLJDERNA AV SOMMARTIDEN

Innan kommissionen lade fram sitt förslag till det nionde direktivet gjordes det en grundlig genomgång av vilka följder som sommartiden får i EU:s medlemsstater, bland annat avseende hur omställningen av klockan två gånger om året och det faktum att det blir mörkare på morgonen och ljusare på kvällen påverkar oss.

En undersökning gjordes av en oberoende konsult. Konsultens uppdrag var att studera de olika undersökningar i frågan som har gjorts på gemenskapsnivå och på nationell nivå, att intervjua experter på berörda områden, att samråda med berörda parter och med medlemsstaterna och därefter, att presentera resultatet av arbetet och utfärda rekommendationer på grundval av de undersökningar och analyser som gjorts.

De slutsatser som kommissionen har kunnat dra av undersökningen presenteras i det aktuella förslaget till direktiv och kan sammanfattas enligt följande³:

1. Mer än tjugio år efter det att det första direktivet om sommartid antogs har de sektorer som betraktas som mest berörda av sommartiden, dvs. **jordbruket, turismen och transportsektorn**, helt integrerat denna i sin verksamhet och ifrågasätter inte dess berättigande.
2. Det faktum att start- och slutdatumen har harmoniserats fullt ut har gjort att de problem som man tidigare stötte på inom **transportsektorn** inte längre är aktuella.
3. Sommartiden har gjort det lättare att utöva olika former av **fritidsverksamhet** på kvällstid, tack vare att det är ljus längre.
4. Vad gäller sommartidens inverkan på **miljön** är det här inte möjligt att dra några slutsatser, eftersom det finns undersökningar som visar på resultat som är varandras raka motsatser. Detta gäller särskilt frågan om huruvida sommartiden innebär ökad eller minskad produktion av ozon i förhållande till en situation utan sommartid.
5. Sommartiden innebär att man **sparar energi** eftersom det går åt mindre el till belysning på kvällen i och med att det är ljus längre. Det bör emellertid tas hänsyn till att energiförbrukningen ökar i och med att man i ökad utsträckning värmer upp bostäder och liknande på morgonen i samband med omställningen av klockan och att bränsleförbrukningen eventuellt går upp på grund av att trafiken ökar när det är ljus längre på kvällarna. Det är svårt att kvantifiera de faktiska besparingarna och dessa är under alla omständigheter relativt små.
6. De eventuella följder som sommartiden kan få för **folkhälsan** är kopplade till det faktum att kroppen måste anpassa sig till omställningarna av klockan i april och oktober. De experter som har tillfrågats är, på grundval av den forskning som gjorts och den kunskap som finns nu, överens om att de eventuella problem som uppstår är kortvariga och ofarliga för folkhälsan.
7. Vad gäller **trafiksäkerheten** är frågan om de mörkare morgnarna på våren och hösten respektive de ljusare kvällarna påverkar antalet trafikolyckor. Det är inte

³ Se den sammanfattning av slutsatserna som ges i motiveringen till direktiv 2000/84/EG.

möjligt att peka ut ett säkert orsakssamband mellan sommartiden och antalet trafikolyckor då det inte finns tillräckligt med kvantifierade uppgifter och andra faktorer, som väderförhållanden, också spelar in.

De uppgifter som medlemsstaterna har lämnat in för denna rapport bör vid behov kunna användas för att aktualisera eller komplettera slutsatserna i undersökningen.

3. SAMMANFATTNING AV DE UPPGIFTER SOM MEDLEMSSTATERNA HAR LÄMNAT IN OM FÖLJDerna AV SOMMARTIDEN

Sammanlagt 25 medlemsstater har lämnat in synpunkter till kommissionen beträffande följderna av sommartiden. När det gäller de övriga medlemsstaterna antar kommissionen att dessa inte förfogar över några specifika uppgifter om följderna av sommartiden⁴.

Medlemsstaternas synpunkter kan sammanfattas enligt följande:

3.1. Medlemsstaternas synpunkter på det nuvarande systemet

Ingen av medlemsstaterna har begärt att det nuvarande systemet ska ändras. De flesta medlemsstaterna understryker att det är viktigt att start- och slutdatumen är harmoniserade i EU, särskilt för transportsektorn.

Belgien menar att det nuvarande systemet bör finnas kvar och föreslår som alternativ en tillämpning av sommartiden året om.

3.2. Hur påverkas de ekonomiska sektorer som berörs mest?

De flesta medlemsstaterna konstaterar, och vissa medlemsstater bygger sina slutsatser på samråd med de berörda sektorerna, att det inte finns något som tyder på att sommartiden får några större följder för de mest berörda ekonomiska sektorerna, dvs. jordbruket, transportsektorn och turismen.

I *Lettland* menar experter på turismområdet att sommartiden inverkar positivt på turismen då man har konstaterat en ökande efterfrågan på fritidsverksamheter (cykling, segling, etc.).

Italien rapporterar att sommartiden gynnar jordbruket och byggsektorn, särskilt i de södra delarna av landet, då det tack vare sommartiden är svalare på morgnarna.

Det är, på grundval av de uppgifter som lämnats av medlemsstaterna, möjligt att konstatera att den slutsats som dras i det aktuella förslaget till direktiv fortfarande är giltig, dvs. de ekonomiska sektorerna har integrerat sommartiden i sin verksamhet.

⁴ Kommissionen underrättade i juni 2007 medlemsstaterna om sin avsikt att gå till väga på detta sätt beträffande de medlemsstater som inte skulle komma att ha lämnat in några uppgifter i slutet av juli 2007. Rapporten bygger således på den samlade information som kommissionen förfogade över den 31 juli 2007.

3.3. Nya undersökningar

Vissa medlemsstater har skickat in nyligen genomförda kvantitativa undersökningar. Undersökningarna avser sommartidens följder för *energiförbrukningen, trafiksäkerheten och folkhälsan*.

Energi

I *Bulgarien* har en eloperatör genomfört en undersökning av elförbrukningen under de tre senaste åren, vilken visar att sommartiden har gett vinster i form av icke-användning av elbelysning på bortåt 20,5 GWh per år, dvs. cirka 0,01 % av landets totala förbrukning under 2005⁵.

I en undersökning som har gjorts i *Frankrike* jämförs den nuvarande situationen med en simulerad situation utan sommartid. Undersökningen visar att sommartiden möjliggör energibesparingar på 684 GWh (belysning och klimatstyrning) och att värmeförbrukningen ökar med 14 GWh, vilket motsvarar en besparing på 0,014 % av den sammanlagda förbrukningen under 2005⁶. Undersökningen visar också att ett tidigareläggande av sommartidens början med en månad skulle ge ytterligare besparingar på 45 GWh av den energi som används för belysning.

I *Slovenien* har ett antal undersökningar som har gjorts av elföretag visat att övergången till och från sommartid i mars och oktober endast påverkar elförbrukningen i mycket liten utsträckning eller inte alls.

I *Estland* visar statistiska uppgifter avseende åren 2000 och 2001, då sommartid undantagsvis inte tillämpades i landet, att hushållens elförbrukning under perioden april–oktober var högre än under åren före och efter 2000–2001. Skillnaden var emellertid mindre än 10 % och förhållandet mellan sommar- och vinterförbrukningen var ungefär detsamma som under de år då sommartid tillämpades.

I *Lettland* gjordes det i mars 2006 en jämförelse mellan energiförbrukningen och de högsta belastningsnivåerna före och efter omställningen till sommartid på våren. Endast minimala förändringar konstaterades beträffande de båda parametrarna.

Vad gäller *Cypern* föreslår astronomiska föreningen i en rapport att sommartidsperioden bör kortas och endast löpa mellan maj och september. Om april utesluts skulle sommartiden löpa över månader med mer än tolv timmars soltid och med en medeltemperatur på mer än 24° C. I rapporten hävdas att detta skulle möjliggöra ytterligare energibesparingar, men påståendet åtföljs inte av någon kvantitativ analys.

Trafiksäkerhet

I *Estland* har det gjorts en jämförande undersökning av antalet trafikolyckor (med skadade eller döda) under 30 dagar före och efter omställningarna under 2004–2006, men undersökningen visar inte på några större avvikelser i förhållande till antalet olyckor per år.

⁵ Källa: Statistik från EURELECTRIC.

⁶ Källa: Statistik från EURELECTRIC.

De undersökningar som gjorts i *Portugal* av *Estradas de Portugal*⁷ har inte kunnat påvisa att det skulle finnas något direkt samband mellan sommartiden och försämrade trafiksäkerhet. Detta har också bekräftats av flera experter på transportområdet.

Folkhälsa

I Finland gjordes 2003 och 2004 två undersökningar om hur övergången till sommartid i mars påverkar människokroppen. Undersökningen avsåg 10 personer. Undersökningarna visar att sommartiden i viss mån påverkar sömnen och kroppens naturliga cykler under fyra dagar efter omställningen. Det påpekas emellertid att det, på grund av att undersökningarna endast avser ett så litet urval personer, inte är möjligt att dra slutsatser som är giltiga för hela befolkningen.

Avslutningsvis kan det konstateras, särskilt när det gäller sommartidens effekter på energiförbrukningen, att det finns nyare kvantitativa undersökningar som bekräftar att sommartiden innebär att man sparar energi, även om besparingarna inte är särskilt stora i förhållande till den totala energiförbrukningen. Undersökningarna tar inte hänsyn till att energiförbrukningen eventuellt kan öka på grund av ökad biltrafik på kvällarna. Det är också sant att energibesparingarnas betydelse kan komma att minska i och med att fler och fler börjar använda lågenergilampor, vilket har påpekats av föreningen *Association contre l'heure d'été double* (ACHED). Endast framtiden kan emellertid utvisa i vilken utsträckning dessa mindre besparingar kommer att uppvägas av större besparingar på området klimatstyrning, då användningen av klimatstyrning ökar på arbetsplatser och liknande.

3.4. Vad tycker EU-medborgarna?

Opinionsundersökningar i medlemsstaterna

Vissa medlemsstater har skickat in resultaten av nyligen genomförda opinionsundersökningar och offentliga samråd via Internet om sommartiden.

I *Estland* visade en opinionsundersökning som gjordes 2001 att andelen anhängare av sommartiden var ungefär lika stor som andelen motståndare.

I *Litauen* visade en undersökning som gjordes 2006 att 55 % är emot sommartiden och 32 % för.

I *Lettland* hölls två offentliga samråd på Internet under 2006. Samråden visar att cirka 60 % av deltagarna är emot sommartiden. När det gäller dessa resultat bör det emellertid påpekas att de svarande i undersökningarna inte var personer som valts ut som var representativa för befolkningen utan personer som själva hade valt att delta i samrådet.

Enligt en undersökning i *Frankrike*, som har gjorts av CREDOC-institutet, är cirka två tredjedelar av fransmännen positivt inställda till sommartiden eller har ingen åsikt. Detta innebär att andelen personer som är positivt inställda har ökat med 12 procentenheter och att andelen negativt inställda personer har minskat med 13 procentenheter. I en undersökning som gjordes av SOFRES 2002 uttryckte emellertid 45 % av de tillfrågade att de var för sommartid *året runt*, 31,4 % hade ingen åsikt och 26,3% var emot sommartiden.

⁷ Det statliga organ som förvaltar vägarna i Portugal.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det inte är möjligt att dra några giltiga slutsatser av det fåtal undersökningar som gjorts under senare tid. Dessutom bygger inte alla undersökningarna på representativa urval och resultaten varierar från land till land.

Eurobarometern

Den *Eurobarometer som genomfördes 1990* visade att 57,4% av medborgarna i Europeiska gemenskapen var positiva till sommartiden.

Den *Eurobarometer om slutdatum för sommartiden som genomfördes 1993* visade att majoriteten av medborgarna i Europeiska gemenskapens tolv medlemsstater föredrog slutet av oktober (54,5 %) framför slutet av september (38,4 %), dvs. det nuvarande systemet.

Kontakter med föreningslivet och medborgarna

Kommissionen har vid flera tillfällen kontaktats av den franska föreningen ACHED, som är emot sommartiden i Frankrike och Europa. ACHED har bland annat skickat in brev, yttranden, artiklar och rapporter, huvudsakligen från 1980- och 1990-talen, i vilka olika personer uttrycker olika skäl till varför sommartiden bör avskaffas. Föreningen hänvisar särskilt till ett antal äldre undersökningar om effekterna av sommartiden.

Inga andra föreningar har hört av sig till kommissionen, inte ens inom de berörda sektorerna.

Kommissionen får emellertid ibland brev från EU-medborgare som vill få till stånd en ändring av det nuvarande systemet (till exempel avskaffande av sommartiden, sommartid året runt).

4. SLUTSATSER

På grundval av de uppgifter som har ställts till kommissionens förfogande för denna rapport är det möjligt att konstatera att den analys som görs i direktivet fortfarande är giltig, dvs. sommartiden gör det enklare att utöva alla former av fritidsverksamheter på kvällen och den möjliggör dessutom vissa energibesparingar. De negativa effekterna är få och det nuvarande systemet upplevs inte som något problem i EU:s medlemsstater.

Mot bakgrund av detta anser kommissionen att det system för sommartid som inrättas genom direktivet är lämplig. Ingen medlemsstat har uttryckt önskemål om avskaffande av sommartiden eller om ändring av det nuvarande direktivet. Däremot är det viktigt att även fortsättningsvis harmonisera start- och slutdatumen för att säkra en välfungerande inre marknad, vilket är det grundläggande syftet med direktivet.